

Praxe Úvod do supervize

Jitka Navrátilová

9.3. 2009

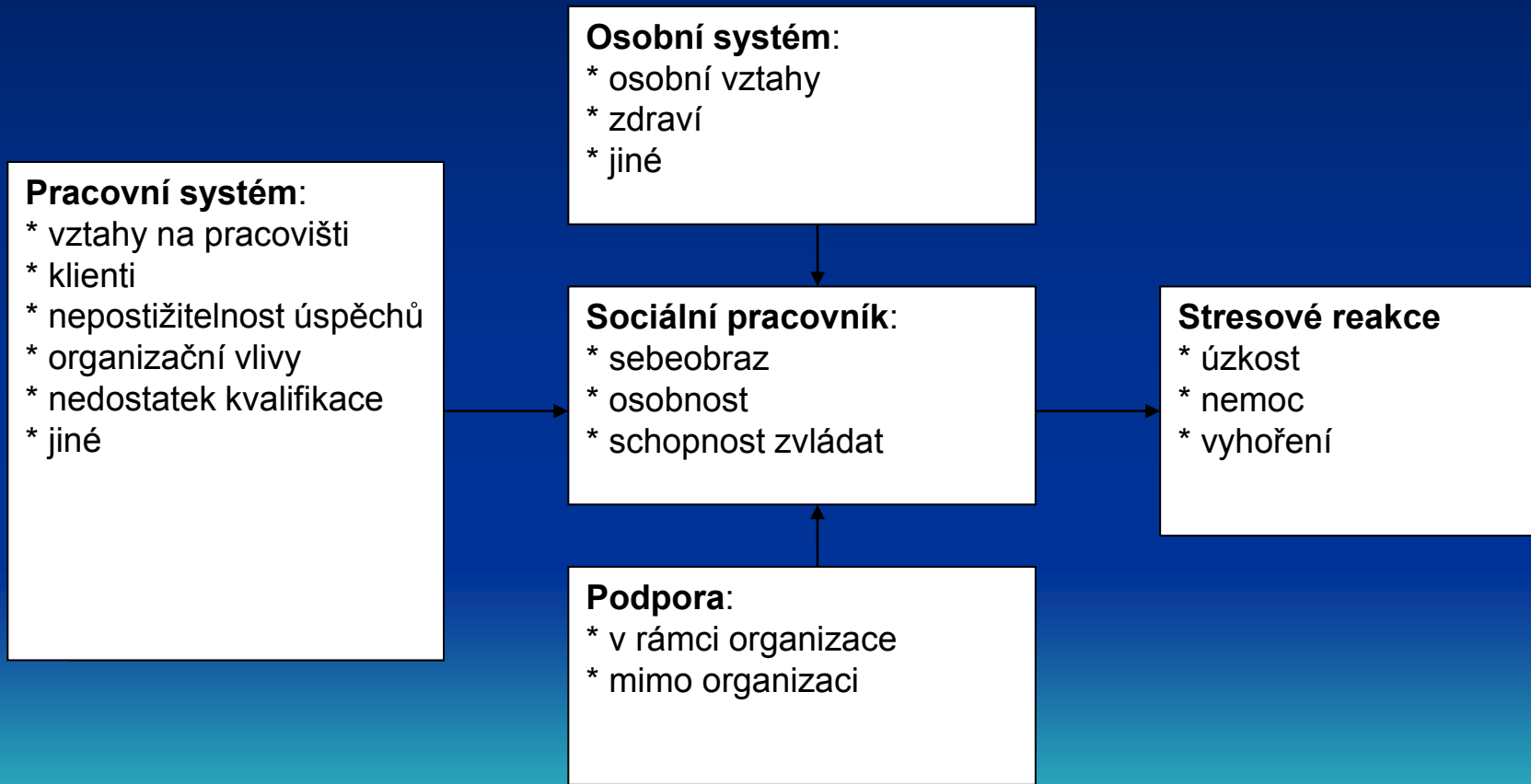
Kdo jsme se tu sešli a proč?

- Kdo jsem?
- Z jaké jsem organizace/jaké mám zkušenosti se supervizí?
- Jaký je můj zájem ve vztahu k supervizi?
- Co bych si odsud chtěl odnést?

Proč supervizi?

Formy stresu sociálního pracovníka (Pramen: Fineman, 1985: 34)

Co je supervize? (1)

- Je „**čistou mezilidskou interakcí**, jejímž obecným cílem je, aby se jedna osoba, supervizor, setkávala s druhou osobou, supervidovaným, ve snaze zlepšit schopnost supervidovaného účinně pomáhat lidem“. (Hess, 1980, s.25)

Co je supervize? (2)

- *Supervize může být definována jako **kontrola práce druhého pracovníka** se sankční autoritou monitorovat a řídit jeho výkon s cílem zajistit dostatečný výkon (včetně spokojenosti klienta).*
- Caspi, Reid (2002)

Jaké má supervize funkce?

Supervize má podle Kadushina (1976) tři hlavní funkce:

- 1. Vzdělávací**
- 2. Podpůrná**
- 3. Řídící**

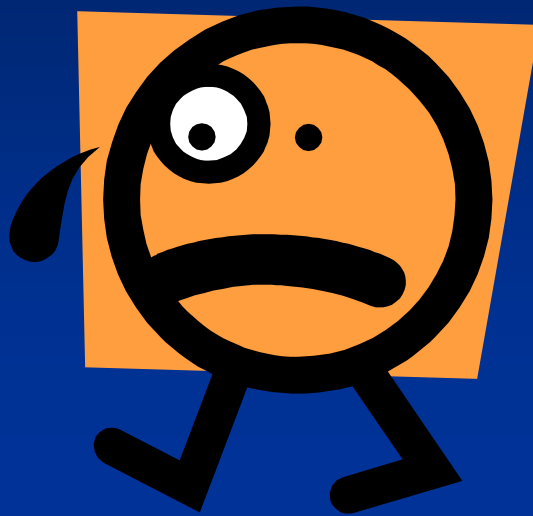
AD 1/ Vzdělávací funkce supervize

Supervizor pomáhá:

- lépe rozumět klientovi a jeho situaci;
- více reflektovat své reakce, pocity ve vztahu ke klientovi;
- lépe rozumět tomu, jak účinkuje zvolený způsob práce s klientem;
- hledat nové způsoby práce;
- předává poznatky, zkušenosti.

AD 2/ Podpůrná funkce supervize

Supervizor například:

- pomáhá zpracovávat emoce, které vznikají při kontaktu pracovníka s těžkými, bolestnými i neřešitelnými situacemi;
- pomáhá zvládat emoce, které vznikají v souvislosti s empatií s klientem;
- pracuje s emocemi souvisejícími s domnělým/reálným selháním;
- pracuje s emocemi pracovníka v souvislosti s jeho fungování v organizaci;
- pracuje s dalšími emocemi, které mohou vzniknout v souvislosti s prací s klientem .

AD 3/ Řídící stránka supervize

Supervizor v této funkci:

- dbá na to, aby klient obdržel službu v příslušné kvalitě;
- pomáhá v organizaci uplatňovat standardy a pracovní postupy;
- dbá na etické principy práce s klientem;
- nese spoluodpovědnost za práci s klientem;
- má sankční pravomoc vůči svěřenému pracovníkovi.

Přehled úloh supervizora

Úloha	Funkce
Poskytovat prostor, v němž mohou supervidovaní uvažovat o obsahu a procesu své práce	Hádej
Rozvíjet porozumění a dovednosti v práci	Hádej
Získávat informace a jinou perspektivu týkající se vlastní práce	Hádej
Získat zpětnou vazbu o obsahu i procesu	Hádej
Být uznáván a mít oporu jako člověk i pracovník	Hádej
Zajistit, aby jako člověk a jako pracovník nebyl jedinec nucen zbytečně nést obtíže, problémy, projekce sám	Hádej
Mít prostor k prozkoumávání a vyjádření osobních trápení, vracejících se podnětů, které přináší práce	Hádej
Lépe plánovat a využívat osobní i odborné zdroje	Hádej
Být sám aktivní, nikoliv jen reagovat	Hádej
Zajistit kvalitu práce	Hádej

Přehled úloh supervizora

Úloha	Funkce
Poskytovat prostor, v němž mohou supervidovaní uvažovat o obsahu a procesu své práce	Vzdělávací
Rozvíjet porozumění a dovednosti v práci	Vzdělávací
Získávat informace a jinou perspektivu týkající se vlastní práce	Vzdělávací/ podpůrná
Získat zpětnou vazbu o obsahu i procesu	Vzdělávací/podpůrná
Být uznáván a mít oporu jako člověk i pracovník	Podpůrná
Zajistit, aby jako člověk a jako pracovník nebyl jedinec nucen zbytečně nést obtíže, problémy, projekce sám	Podpůrná
Mít prostor k prozkoumávání a vyjádření osobních trápení, vracejících se podnětů, které přináší práce	Podpůrná/řídící
Lépe plánovat a využívat osobní i odborné zdroje	Řídící/podpůrná
Být sám aktivní, nikoliv jen reagovat	Řídící/podpůrná
Zajistit kvalitu práce	Řídící

Formy vzdělávací supervize

Výuková supervize

- Orientace na předání maxima informací, zkušeností v dané oblasti.
 - Kasuistická supervize praktikujících studentů ve škole.

Výcviková supervize

- Rovněž zdůrazňuje vzdělávací funkci, supervidovaný je ve výcvikové, učňovské roli. Supervizor má i řídicí odpovědnost.
 - Studenti sociální práce na praxi pod vedením svých instruktorů.

Řídicí supervize

- Řídicí supervize se uplatňuje zejména tam, kde supervizor je interním zaměstnancem a má roli nadřízeného supervidovaného. S
 - Supervizor je současně vedoucím určitého pracoviště, úseku

Poradenská (konzultační) supervize

- Supervizor je často externistou. Supervidovaný se supervizorem konzultuje otázky bez podřízené vazby. Supervidovaný je spíše zkušený pracovník.

Typy supervize a jejich ne/výhody

Typ supervize	+++ Klady	--- Zápory
Individuální	Soustředí se na jednotlivého pracovníka a jeho práci. Je intenzivní, dává jednotlivci prostor, umožňuje detailní a dlouhodobé vedení pracovníka i případu.	Časová a finanční náročnost.
Skupinová	Je časově úsporná, ekonomicky výhodnější. Skupina dodává podpůrnou atmosféru. Možnost vytěžit znalosti, osobní i profesní zkušenosti více osob (nejenom kolegů).	Nedokáže tak dobře sledovat individuální potřeby. Supervize je ovlivněna skupinovou dynamikou (např. soupeřivost).

Zvláštní formy skupinové supervize

<p>Týmová supervize</p>	<p>Od skupinové se odlišuje tím, že supervidován je tým pracovníků, který má společnou pracovní vazbu (nejenom supervizi).</p>
<p>Supervize mezi kolegy</p>	<p>Pokud není dostupný supervizor, lze si pomoci také autosupervizí.</p>

Proces supervize v TCS

- TCS nabízí soubor kroků, které supervizor i supervidovaný sledují během supervize
- Tyto kroky mají napomoci systematicky artikulovat a naplňovat vzdělávací cíle.
- TCS je vlastně automapa pro vedení supervizního sezení.

Úkolově orientovaný přístup k supervizi

První supervize (počáteční fáze - do kompletnosti prvního kontraktu):

- Sociální fáze
- Vysvětlení supervize a TCS
- Vzdělávací fáze
- Fáze ustavení cílů
- Identifikace, formulace priorit, výběr úkolů
- Anticipace a zvažování potenciálních překážek
- Kontraktace

Úkolově orientovaný přístup k supervizi

Další supervize (**střední a konečná** fáze):

- Sociální fáze
- Hodnocení úkolů
- Vzdělávací fáze
- Fáze ustavení cílů
- Identifikace, formulace priorit, výběr úkolů
- Anticipace a zvažování potenciálních překážek
- Kontraktace

Vyjednávání smlouvy

a) Do smlouvy:

- Je třeba dojednat: délka supervize, kdy, frekvence, kde?
- Náklady: kolik bude stát jedna supervizní hodina?
- Způsob placení: kdo platí, kdy a jakým způsobem?
- Zameškaná sezení: kdo je uhradí?

Vyjednávání smlouvy

b) Rozpoznávání, zda bude pracovní vztah fungovat

- Jsou vzájemná očekávání obdobná?
- Čeho se strany bojí?
- Ladí naše osobnosti?

Vyjednávání smlouvy

c) Projednat

- Zaznamenávání
- Hranice, odpovědnost
- Hodnocení

Vyjednávání smlouvy

d) Informace supervidovanému o mně

- Teoretické zázemí, vzdělání, zkušenosti
- Nynější práce
- Členství v profesních sdruženích

Vyjednávání smlouvy

e) Informace potřebné od supervidovaného

- Zkušenosti, kvalifikace
- Teoretické zaměření
- Profesní organizace
- Kde pracuje?
- Typ práce a počet klientů?

Vyjednávání smlouvy

- Smlouvy příklady

Supervize

- A hurá do toho...

Děkuji za pozornost

